

PRITARTA
Elektrėnų lopšelio-darželio „Pasaka“
Mokyklos tarybos
2024 m. kovo 14 d. protokolu Nr. MT - 2

PATVIRTINTA
Elektrėnų lopšelio-darželio „Pasaka“
direktoriaus
2024 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. 1V-42

ELEKTRĖNŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „PASAKA“ DARBUOTOJŲ ETIKOS IR ELGESIO NORMOS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Elektrėnų lopšelio-darželio „Pasaka“ (toliau – Lopšelis-darželis) darbuotojų etikos ir elgesio normos (toliau – Normos) parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 48 straipsniu, 5¹ straipsniu, vykdamas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymą Nr. V-1308 ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birželio 11 d. įsakymą Nr. V-561.

2. Normos apibrėžia veiklos principus, dalykinio elgesio ir bendravimo nuostatas, kurių turi laikytis visi Lopšelio-darželio darbuotojai įgyvendindami savo teises, vykdydami teisės aktuose, Lopšelio-darželio nuostatuose, darbo tvarkos taisyklėse, pareigybės aprašymuose nustatytas pareigas ir funkcijas, didinti pasitikėjimą Lopšelio-darželio bendruomene.

3. Normų paskirtis – padėti Lopšelio-darželio darbuotojams suprasti profesines etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime bei padėti jas spęsti. Telkti Lopšelio-darželio darbuotojus, pripažinti ir įtvirtinti svarbiausius darbinės veiklos vertybinius principus: pagarbos, atvirumo, tolerancijos, konfidencialumo, profesionalumo, sąžiningumo ir nesavanaudiškumo, atsakomybės. Kurti Lopšelyje-darželyje demokratišką, saugią aplinką, skatinančią pasitikėjimą, kūrybingumą, profesinės kompetencijos tobulinimą.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etines elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgsenos darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų Etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III. NORMŲ TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

4. Nubrėžti tolerancijos ribas Lopšelio-darželio darbuotojų tarpusavio santykiuose, išryškinti profesinės etikos požiūriu vengtiną elgesį.

5. Esamiems ir naujai priimtiems darbuotojams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti žmogiškąsias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, bendradarbiavimą, profesinę, bei pilietinę atsakomybę.

6. Skatinti darbuotojų suvokimą, jog etinis aspektas svarbi bet kurios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą Lopšelio-darželio veikla.

7. Padėti Lopšelio-darželio darbuotojams vertinti ir spręsti konkrečias gyvenimo situacijas, kuriose iškyla etinio pobūdžio klausimai.

8. Vienas svarbiausių Normų tikslų – neetiško elgesio prevencija.

IV. PAGRINDINIAI NORMŲ REIKALAVIMAI

9. Darbuotojai įsipareigoja aktyviai palaikyti Lopšelio-darželio siekius, garbingai atstovauti Lopšelių-darželių vidaus ir išorės gyvenime, tinkamai reprezentuoti Lopšelio-darželio vardą Lietuvoje ir už jos ribų.

10. Objektiviai vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiskai patariant ir padedant vieni kitiems.

11. Laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareigybės aprašuose nustatytas funkcijas.

12. Siekti aukštesnės kvalifikacijos pedagoginiame darbe, domėtis savo srities naujovėmis.

13. Puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu darbuotoju, bendruomenės nariu ar savivaldybe.

14. Užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos, patyčių apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

15. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.

16. Suprasti, jog darbuotojų etiką pažeidžia:

16.1. kolegų, bendruomenės narių diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ir kt. veikloje;

16.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems darbuotojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

16.3. darbuotojo nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegos profesinius gebėjimus, asmenines savybes;

16.4. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai reikalai ir pan.);

16.5. pedagogo nepagarbus, familiarus (per daug laisvas) elgesys su ugdytiniu, jo tėvais (globėjais). Vaiko asmeninių savybių, jo šeimos aptarimas ar paviešinimas asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su ugdymu, problemos sprendimu;

16.6. šokiruojanti, neatitinkanti etikos normų, darbuotojų apranga (gilios iškirptės, mini sijonai, tamprės);

16.7. alkoholinių gėrimų ir narkotinių medžiagų vartojimas, rūkymas Lopšelyje-darželyje ir jo teritorijoje.

17. Suteikiant apdovanojimą, kolegos veiklos pripažinimą turi būti remiamasi tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendentų savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu.

18. Darbuotojų santykiuose tiesos sakymas, viešumas, tiesos gynimas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių Lopšelio-darželio darbuotojų etikos principų.

19. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Iš klausyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.

20. Suprasti, jog Normoms prieštarauja:

20.1. nepakantumas kitokiai kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

20.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

20.3. darbuotojų ir ugdytinių tėvų (globėjų) išsakomos nuomonės, apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus, sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.

21. Tausoti ir atsakingai naudoti Lopšelio-darželio turtą, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas siekiant Lopšelio-darželio tikslų ir uždavinių, ir priimtų įsipareigojimų vykdymą. Šią nuostatą pažeidžia:

21.1. piktnaudžiavimas Lopšelio-darželio ištekliais vykdant projektus;

21.2. Lopšelio-darželio nuosavybės niokojimas dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

22. Skatinti kolegišką keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, plėtoti tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius.

23. Kiekvienas darbuotojas turi be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, jis turi būti teisingai supastas, tik kaip siekiantis pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimatą.

24. Kiekvienas darbuotojas turi prisiimti dalį atsakomybės už sklandų Lopšelio-darželio darbą, užkirsti kelią piktnaudžiavimui tarnyba ir ginti visuomenės interesą deklaruojant viešuosius ir privačius interesus tuo apsaugant Lopšelio-darželio reputaciją ir nepatekant į interesų konflikto situaciją.

25. Gerbti ir aktyviai prisidėti puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

V. PAGRINDINIAI ELGESIO IR VEIKLOS PRINCIPAI

25. Darbuotojai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

1.1. pagarbos;

1.2. teisingumo;

1.3. žmogaus teisių pripažinimo;

1.4. atsakomybės;

1.5. sąžiningumo;

1.6. atidos ir solidarumo.

26. Pagarbos principas. Vadovaujantis šiuo principu pripažįstama, kad bendravimas su vaikais, jų tėvais (globėjais), kitais šeimos ir bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą.

27. Teisingumo principas. Vadovaujantis šiuo principu pripažįstama vaikų ugdymosi poreikių įvairovė, atsižvelgiama į kiekvieno vaiko socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkai vertinami kiekvieno vaiko pasiekimai ir pažanga, ugdymosi poreikiai.

28. Žmogaus teisių pripažinimo principas. Vadovaujantis šiuo principu nepažeidžiami vaiko teisės ir teisėti interesai, vadovujamasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekiama, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos darbuotojo elgesiui profesinėje veikloje.

29. Atsakomybės principas. Vadovaujantis atsakomybės principu veikiama profesionaliai,

nuolat tobulinant profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno vaiko gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais.

30. Sąžiningumo principas. Vadovaujantis sąžiningumo principu teikiama teisinga informacija apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudojant išteklius, vadovaujantis darbo tvarkos taisyklėmis.

31. Atidos ir solidarumo principas. Vadovaujantis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis bendraujama su vaikais, jų tėvais (globėjais), kitais vaiko šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekiant geros vaikų savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodant vaiko (vaikų) emocinės būsenos supratimą.

32. Laikytis Normų – asmeninis pedagogo ir siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų veiklą. Svarstant atsakomybę už normų nuostatų pažeidimą išnagrinėjama ir įvertinama Mokyklos tarybos ir direktoriaus sudarytos komisijos nuomonė.

VI. MOKYMO (SI) IR DARBO ETIKA

33. Kiekvienas darbuotojas yra laikomas vertybe. Jis yra ne tik darbo atlikėjas, bet ir kūrėjas, įsipareigojęs siekti aukščiausios kokybės. Nuo jo pastangų priklauso bendro darbo rezultatai.

34. Vadovai yra patarėjai, rėmėjai. Jie gerbia darbuotojus, įsigilina į jų poziciją, problemas, išklauso jų nuomones ir pasiūlymus. Priima galutinį sprendimą.

35. Tiesioginių ar netiesioginių dovanų reikalavimas, reikalavimas iš tėvų, vertinamas kaip neetiškas poelgis.

36. Darbuotojai privalo nešiurkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą, elgesio normų pažeidimo faktams.

37. Bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, darbuotojai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems. Kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir pan.

38. Neleistina naudoti privataus pobūdžio informacijos apie ugdytinį kaip tyrimo medžiagą be jo tėvų (globėjų) sutikimo.

39. Neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo metodinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

VII. KOMISIJOS SUDARYMAS

40. Etikos ir elgesio normų priežiūrą atlieka direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui ir direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams savo veikloje vadovaudamiesi šių Normų nuostatomis.

41. Iškilus konfliktui, direktorius įsakymu sudaro Komisiją. Skirdamas komisijos narius atsižvelgia į skiriamo nario bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius, į gebėjimą dirbti komandoje, spręsti konfliktus, greitai ir laiku priimti sprendimus, atsakingumą ir pareigingumą.

42. Netinkamą darbuotojų elgesį, konfliktus ir skundus svarsto direktoriaus sudaryta komisija ir jos posėdyje turi teisę būti pakviesti: direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui ar direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams.

43. Sudarytos komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo (pasirašyti konfidencialumo pasižadėjimą) ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą, kol atliekamas tyrimas.

44. Komisijos sprendimai priimami paprasta dauguma balsų.

45. Komisija, nusprendusi, kad svarstyтино asmens elgesys pažeidė šių normų nuostatas, ir atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, turi teisę taikyti tokias priemones:

46.1. gauti darbuotojo raštišką pasiaiškinimą ar paaiškinimą;

- 46.2. įspėti darbuotoją;
- 46.3. siūlyti paskirti vieną iš drausminių nuobaudų: pastabą, papeikimą, atleidimą iš darbo;
- 46.4. už profesinės etikos ir elgesio pažeidimus gali būti taikomas moralinio poveikio priemonės (pvz.: moraliniai pamokymai: mokyti darbuotojus apie moralinius principus, vertybes ir elgesį gali padėti jiems suprasti, kodėl tam tikri veiksmai yra svarbūs ir kaip jie gali prisidėti prie bendro gėrio; pavyzdys ir vaidmuo: įtakingi asmenys gali tapti moralumo pavyzdžiais, parodydami gerą elgesį ir veikdami pagal etinius principus. Jų pavyzdys gali paskatinti kitus elgtis taip pat. viešos diskusijos ir debatai: organizuoti viešas diskusijas ir debatus apie moralinius klausimus arba svarbias socialines problemas paskatinant žmones mąstyti ir aptariant etiškus sprendimus).

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 46. Normos skelbiamos Lopšelio-darželio interneto svetainėje adresu www.elektrenupasaka.lt
- 47. Normų pažeidimas laikomas Darbo tvarkos taisyklių pažeidimu.
- 48. Kiekvienas Lopšelio-darželio darbuotojas privalo savo veikloje vadovautis šiomis Normomis.
- 49. Normos negali numatyti visų nepagarbos bendrai pripažintoms vertybėms atvejų, todėl Komisija, spręsdama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, Normų nenumatytais atvejais, turi spręsti ar konkretus poelgis suderinamas su Normų pripažintomis pamatinėmis etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.
- 50. Direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui ir direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams turi būti aktyvūs ir įtakingi normų laikymosi skatinime Lopšelyje-darželyje.
- 51. Su šiomis normomis supažindinami visi Lopšelio-darželio darbuotojai DVS Kontora priemonėmis.

SUDERINTA
Elektrėnų lopšelio-darželio „Pasaka“
Darbo taryba
2024 m. vasario 26 d. protokolu Nr.3.23.- 2